

<https://doi.org/10.31861/mediaforum.2020.8.173-184>

УДК: 328.18(477)

© Анастасія Репецька¹

ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ЗАКОНОДАВЧОЮ ТА ВИКОНАВЧОЮ ВЛАДОЮ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано причини виникнення конфліктів між законодавчою та виконавчою владою в Україні, а також розглянуто технології врегулювання конфліктних ситуацій між гілками влади.

Розглянувши причини та врегулювання конфліктів у взаємодії між законодавчою та виконавчою владою в Україні, з'ясовано, що конфлікти існують на поверхні відносин між цими двома гілками влади. Тому, авторка вважає, що не потрібно сподіватися на розв'язування існуючих конфліктів в Україні між законодавчою та виконавчою владою без глибокого та корінного реформування в усіх сферах суспільного життя.

173

Ключові слова: конфлікт, причини появи конфліктів, врегулювання конфліктів, взаємодія між законодавчою та виконавчою владою, гілки влади, суспільні відносини.

Conflict resolution in the interaction between the legislature and the executive in Ukraine

The article analyzes the causes of conflicts between the legislature and the executive in Ukraine, reveals their factors and discusses technologies for resolving conflicts between branches of government.

Considering the causes and settlement of conflicts in the interaction between the legislature and the executive in Ukraine, it should be noted that conflicts exist on the surface of relations between these two branches of government. Therefore, the author believes that there is no need to hope for resolving the existing conflicts in Ukraine between the legislature and the executive without deep and radical reforms in all spheres of public life.

¹ Аспірантка кафедри політології та державного управління факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та кафедри історії Сучавського університету Стефана сел Маре. E-mail: repetska.anastasia@chnu.edu.ua; <http://orcid.org/0000-0001-6922-5054>

Keywords: *conflict, causes of conflicts, conflict resolution, interaction between legislative and executive powers, branches of power, public relations.*

Постановка проблеми. Сьогодні, у нашій державі, проблематика конфлікту є такою, що включена у різні наукові напрями. Конфлікт як явище існує у сфері досліджень політології, державного управління, соціології, історії, педагогіки, філософії, психології тощо. Важливе значення при вивченні проблем та причин появи конфліктів в органах державної влади мали дослідження соціології соціальних конфліктів Л. Кріберга, функціонального конфлікту Л. Козера, конфліктної соціології Р. Коллінза, концепції загальності соціального конфлікту, властивого постіндустріальному суспільству А. Турена, концепції конфліктної моделі суспільства Р. Дарендорфа, загальної теорії конфлікту К. Боулдинга та концепції людських відносин Е. Мейо. В основу такого підходу до конфліктної взаємодії влади та громадськості покладено бачення цими всіма авторами особливостей політичного розвитку соціума. Втім дана проблема є ще недостатньо дослідженою, тому слід глибше розглянути причини та врегулювання конфліктів між законодавчою і виконавчою владою в Україні.

174

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Враховуючи специфіку дослідження конфліктів між законодавчою та виконавчою владою в Україні, існує необхідність використання великої кількості теоретичних матеріалів, а також статей та аналітичних досліджень.

Поява конфліктів між законодавчою та виконавчою владою, а також фактори та технології їх врегулювання розглядає досить багато зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких варто назвати роботи А. Бандурки (Бандурка, 1997, 196), І. Ващенко (Ващенко, 2002, 256), Н. Довгань (Довгань, 2004, 148-149), О. Кравченко (Кравченко, 2004, 103-112), О. Здравомислова (Здравомислова, 1996, 317), О. Салієнко (Салієнко, 2015, 94-100), Н. Федчун (Федчун, 2009, 20), та ін.

Водночас, поза увагою дослідників залишилось ряд проблем, які вимагають подальшого аналізу.

Мета статті – виявити причини появ конфліктів між законодавчою та виконавчою владою в Україні, а також розглянути технології врегулювання конфліктних ситуацій між гілками влади.

Для досягнення мети, нами були визначені такі дослідницькі **завдання:** (1) визначити причини появи конфліктів між законодавчою

та виконавчою гілками влади в Україні; (2) дослідити їх фактори; (3) з'ясувати технології врегулювання конфліктних ситуацій між гілками влади.

Виклад основного матеріалу. Теперішній процес розвитку суспільства в Україні супроводжується конфліктами між законодавчою та виконавчою гілками влади, фракціями у Верховній Раді України, Апаратом Президента України та Апаратом Кабінету Міністрів України, а також між владою та різними верствами населення. Конфлікти у взаємодії між законодавчою та виконавчою гілками влади можуть бути початком криз, зокрема й криз суспільного розвитку. Відповідно першорядні трансформаційні соціальні процеси викликають конфліктні ситуації, вихід з яких слугуватиме для того, щоб стабільно розвивалася наша держава. Це свідчить про те, що в процесі створення нової для України системи владного управління проблема конфліктних ситуацій між гілками влади потребує глибокого теоретичного осмислення й вирішення низки надзвичайно важливих питань.

Тому взаємодія законодавчої та виконавчої влади в демократично-правовій державі ставить собі за мету поширення у всі сфери суспільного й державного життя демократичних прав, свобод та впливу громадян. Проте якщо система взаємодії між законодавчою та виконавчою владою не є ефективною і не приносить очікуваних результатів, а також не виконує роль комунікації та діалогу, то виникають конфлікти або певні протестні явища. Проте, такий суспільний феномен як конфлікт супроводжує людство на всіх етапах існування і його не можливо уникнути. Але, на нашу думку, конфлікт між законодавчою та виконавчою владою може дати й позитивні результати, якщо чітко усвідомлювати причини його появи та можливості врегулювання.

Однак, конфлікти між гілками влади потрібно не тільки своєчасно вирішувати, але й вчасно попереджати. На вищому державному рівні це функція глави держави як гаранта дотримання Конституції, на нижчих рівнях таку стримуючу роль можуть та повинні відігравати глави регіонів, адміністрацій, представницькї й судові органи та ін. (Гуменюк, 2015, 351-360).

Наявність українських конфліктів між законодавчою та виконавчою гілками влади, зумовлена цілим рядом юридичних і загальносоціальних факторів. До найбільш суттєвих, на нашу думку, слід віднести:

- перехідний стан суспільних відносин;
- відхід від однієї пануючої ідеології;
- від керівництва суспільством однієї політичної партії до політичної та ідеологічної багатоманітності;
- відсутність у владних структур досвіду вирішення складних національних питань шляхом консенсусу між національними та місцевими державними;
- відставання процесуальних конституційно-правових норм від матеріальних;
- відсутність належного набору організаційно-правових механізмів для вирішення конфліктів між різними суб'єктами державно-правових відносин;
- низький рівень політичної та правової грамотності представників усіх класів, особливо національних установ (представників державного апарату);
- бажання законодавчої та виконавчої влади отримати для себе якомога більше повноважень;
- втручання законодавчої влади в компетенції виконавчої влади, і навпаки;
- протиріччя в законодавстві;
- неякісне правове регулювання суспільних відносин;
- недодержання суб'єктами державно-правових відносин конституційних норм, законів та підзаконних актів;
- різне тлумачення гілками влади норм Конституції.

176

А до технологій врегулювання конфліктів між гілками влади належать систематичні переговори між представниками конфліктуючих влад, обмін документами, робота погоджувальних комісій та інше (Гуменюк, 2015, 351-360). Правові та політичні засоби врегулювання конфліктів, переплітаючись, успішно доповнюють один одного. Зокрема, політичне врегулювання конфліктів повинне закінчуватися виробленням і підписанням документів, що мають правову силу. Водночас не існує якогось єдиного, універсального способу врегулювання конфліктів, оскільки будучи украй складним явищем, конфлікти вимагають комплексного підходу для їх мирного вирішення (Гуменюк, 2015, 462-474).

Кожна політична система пристосовує свій механізм врегулювання конфліктів до відповідних умов, що сформувалися в суспільстві й зовнішньому світі, менталітету народу та стану суспільної свідомо-

сті. Він опосередковується ідеологічними нормами правлячого класу, домінуючим способом виробництва, ступенем соціальної відкритості (соціальної закритості), характером соціальних зв'язків та рівнем легітимності режиму. «Однак саме вміння толерантно і з увагою до всіх сторін конфлікту вирішувати такі проблемні ситуації є важливим елементом, способом гуманізації суспільної свідомості, свідченням відповідальності, зрілості й демократичної готовності до змін» (Гуменюк, 2015, 462-474).

У цьому контексті важливо згадати конфлікт між гілками влади в Україні 2007 р., пов'язаний з указом тодішнього президента В. Ющенка про розпуск Верховної Ради України (Офіс Президента України, офіційне інтернет-представництво, 2007), котрий вимушений був піти на такий крок через узурпацію повноважень виконавчою владою за рахунок використання парламентської більшості, а також, щоб захистити конституційні права громадян. Спроби вирішити даний конфлікт за столом переговорів свідчить про усвідомлення державною владою важливості використання гуманістичних цінностей у своїй діяльності.

177

Розглядаючи діяльність законодавчої та виконавчої влади в Україні, варто проаналізувати також конфліктні явища, що виникали між ними та гальмували демократичний розвиток держави. Законодавча та виконавча влада має власні компетенції, самостійну систему органів і керується відповідним законодавством. Проте, у реальному житті функції двох гілок влади часом перехрещуються або вступають у взаємні суперечності, що спричиняє конфлікт із характерними ознаками (Гуменюк, 2015, 351-360).

Отже, на думку Л. Гуменюк: «Конфлікт – це такі відносини між суб'єктами соціальної взаємодії, що характеризується їх протидією на основі протилежно спрямованих мотивів (потреб, інтересів, цілей, ідеалів, переконань) чи суджень (думок, поглядів, оцінок і т.п.)». (Гуменюк, 2015, 47-48). Тому конфлікти між гілками влади повинні завжди вирішуватися та врегульовуватися легітимними, конституційними засобами. Порушення Конституції якраз і породжує конфлікт між властями. Навіть, якщо конфлікт між гілками влади врегулюється неконституційним шляхом, його завершення повинне мати юридичну форму. Крім того, над двома гілками влади немає ніякого вищого арбітра, ніж сам суверенний народ. Тому конфлікт у сфері розподілу влади може бути розглянутий і вирішений або цією

ж владою, або народом – шляхом референдуму або такого безпосереднього волевиявлення, яке характерне для революційних ситуацій. Крім того, довготривалий конфлікт між гілками влади створює соціальну та політичну кризу в суспільстві й негативно позначається на різних сторонах життя. Тому й вирішення такого конфлікту передбачає достатньо широке залучення різних політичних сил до участі в ситуації, що виникла (Гуменюк, 2015, 351-360).

Сучасна практика діяльності законодавчої та виконавчої влади в Україні свідчить, що «їх взаємні претензії багато в чому справедливі. Хоча законодавча влада й заклала, прийнявши понад 500 законів, основу для здійснення докорінних реформ, але темпи законодавчої роботи далеко не відповідають сучасним вимогам. Багато зауважень викликають якість та стабільність законодавства, планування й організація законодавчих робіт. Недостатньою є наукова обґрунтованість законів, досить часто відсутня належна система врахування суспільної думки, чимало хиб є у використанні законодавчої техніки. Рівень політичної і правової культури багатьох депутатів заважає приймати конче необхідні компромісні рішення, не дозволяє позбутися правового нігілізму» (MegaLib.com.ua, 2013-2020).

«Значні недоліки і відступи від вимог законів властиві й діяльності виконавчої влади. На її роботі позначається те, що й досі не створено дієву загальнодержавну виконавчу вертикаль від Президента до місцевої адміністрації. Це породжує відсутність чіткого розподілу повноважень виконавчих і представницьких органів влади на місцях. Відсутнє чітке законодавче регулювання відносин між різними центрами виконавчої влади – адміністрацією Президента, Кабінетом Міністрів, міністерствами, виконавчими органами на місцях. На невисокому рівні перебуває державна дисципліна. Слід посилити контроль за виконавчою діяльністю, належним використанням механізмів юридичної відповідальності за порушення законності та дисципліни» (MegaLib.com.ua, 2013-2020).

На нашу думку, для подолання властивих діяльності як законодавчої, так і виконавчої влади недоліків в умовах сьогодення необхідне більш чітке розмежування діяльності законодавчої і виконавчої гілок влади, підвищення якості роботи кожної з них. «Йдеться про подолання неприхованого втручання у сферу компетенції іншої гілки влади, вихід кожної з гілок за межі її конституційних повноважень. Слід ліквідувати таку прогалину, як відсутність достатньо де-

тального розмежування і закріплення заходів взаємодії законодавчої і виконавчої гілок влади. Вагомий внесок у цю справу зроблено шляхом прийняття Конституційного договору між Верховною Радою та Президентом України» (MegaLib.com.ua, 2013-2020).

Тому, вважаємо, що доцільно розглянути одну із суперечливих діяльностей уряду України за роки її незалежності. На нашу думку, найбільш конфліктним є уряд Ю. Тимошенко (як перший, так і другий). Перший уряд Ю. Тимошенко – Уряд України, який діяв в період з 4 лютого до 8 вересня 2005 р., затверджений після Помаранчевої революції. Варто зазначити, що в цьому у першому кабміні Тимошенко не було жодного міністра від БЮТ, окрім самої Ю. Тимошенко. Також варто зауважити, що В. Ющенко не призначив жодного керівника обласної державної адміністрації від партії «БЮТ».

Основними моментами, які характеризували внутрішньо-економічну діяльність кабінету міністрів Ю. Тимошенко, стали:

1) «підвищення зарплат, пенсій, стипендій – в півтора-два рази (у вересні-2005 порівняно з червнем-2004)» (MediaPORT, 2005);

2) «виконуючи передвиборні обіцянки Президента В. Ющенка – уряд в 2005 р. в 12 разів підвищив розмір одноразової допомоги при народженні дитини» (Допомога при народженні дитини: 2001-2008);

3) заяви про необхідність масової реприватизації 3000 підприємств (Українская правда, 2005). В результаті цього державі було повернуто контроль тільки над найбільшим металургійним комбінатом «Криворіжсталь»;

4) у квітні-травні 2005 р. – пройшли так звані «бензинова, цукрова, м'ясна кризи» – коли ціни на цукор та бензин за 2-3 тижні піднімалися на 30%-50%. Ці «кризи» мали ознаки «картельної змови» і тому – уряд Ю. Тимошенко повернув ціни на колишні рівні через місяць-півтора (діючи, в основному, ринковими методами – «товарними інтервенціями»):

• «м'ясна криза» була викликана тим, що Ю. Тимошенко в перші місяці свого прем'єрства – підвищила зарплати та пенсії в півтора рази. Це викликало зростання попиту на м'ясо, тоді уряд зняв мито на ввезення м'яса, спекулятивні ціни впали, але політичні опоненти Ю. Тимошенко – В. Ющенко та В. Янукович – продовжували критикувати Ю. Тимошенко. Водночас, уряд прийняв рішення про значне збільшення виробництва м'яса птиці, внаслідок реалізації цієї про-

грами через через кілька років Україна перетворилася з імпортера в експортера «курячого м'яса»;

- «цукрова та бензинова кризи» мали ознаки «картельної змови, яка призвела до стрибка цін на 30%-50%» (BBC UKRAINIAN.com, 2005). «Уряд організував завезення партії тростинного цукру та відмінив мита на ввіз нафтопродуктів в Україну. І за місяць-два ціни повернулися на минулий рівень. Окрім того, «цукрову кризу» розслідував Антимонопольний комітет, який (аж через рік, в квітні 2006 року) прийняв рішення, що «цукрова криза» була «змовою монополістів», і нарахував на винуватців штрафи понад 20 млн. гривень». Тому саме під час «бензинової кризи» В. Ющенко, на засіданні РНБО в травні 2005 р., вперше в різкій формі зробив зауваження Ю. Тимошенко за «тиск на оптових продавців бензину».

Тодішній президент В. Ющенко у виступі на Майдані 24 серпня на День Незалежності України назвав уряд Ю. Тимошенко «найкращим». Однак, через два тижні – 8 вересня 2005 р. В. Ющенко відправив уряд Ю. Тимошенко у відставку. За його словами відбулося це: «У зв'язку з неврегульованими конфліктами всередині виконавчої гілки влади. Ющенко стверджував, що Тимошенко діяла в інтересах окремих бізнесових кіл, зокрема, мовляв, рішення Уряду щодо реприватизації Нікопольського феросплавного комбінату стали останньою краплею, яка примусила Ющенка відправити уряд у відставку».

За даними BBC UKRAINIAN: «13 вересня 2005 р. Президент України В. Ющенко звинуватив экс-прем'єра Ю. Тимошенко в зраді ідеалів Майдану. В інтерв'ю інформгентству Associated Press він сказав, що коли Ю. Тимошенко очолювала компанію ЄЕСУ, вона накопичила 8 мільярдів гривень боргів і використала посаду прем'єр-міністра, щоб домогтися їх списання» (BBC UKRAINIAN.com, 2005).

Друге прем'єрство Ю. Тимошенко прийшлося на час всесвітньої фінансово-економічної кризи (2008-2009 рр.), через що її уряд змушений був долати численні нестандартні виклики, що загрожували колапсом економіці країни. Крім того, роботу уряду ускладнювали численні перепони з боку В. Ющенка та його команди, про що уряд Ю. Тимошенко неодноразово заявляв. 18 грудня 2008 р. Ю. Тимошенко вперше звинуватила Нацбанк у свідомій маніпуляції гривнею, а Президента В. Ющенка – у змові з керівництвом НБУ, що призвело до падіння курсу національної валюти до рівня 8 грн. за долар США (Українська правда, 2008). Розгорталася газова криза, під час якої В.

Ющенко зайняв позицію захисту корумпованого посередника «Рос-УкрЕнерго». Незважаючи на цей фактор та на тиск з боку Президента, кризу було подолано, а Ю. Тимошенко стала для В. Ющенка першим ворогом.

5 лютого 2009 р. Верховна Рада вдруге не підтримала постанову про відставку уряду Ю. Тимошенко (Українська правда, 2008). Вже 10 лютого 2009 р. Президент В. Ющенко на засіданні РНБО виступив з різкою критикою Ю. Тимошенко та економічної політики її уряду. Прем'єр відкинула звинувачення (Українська правда, 2009).

Незважаючи на протистояння з Президентом та протидію опозиції, а головне – на розпал світової економічної кризи, Ю. Тимошенко не допустила дефолту країни (Українська правда, 2009).

Висновки. Таким чином, доречно зауважити, що співвідношення повноважень виконавчої та законодавчої влади є, без сумніву, ключовою, але не вирішальною обставиною, яка характеризує дотримання принципу поділу влади в Україні. Одним із найважливіших питань державного будівництва в сучасній Україні є розмежування суб'єктів компетенції та повноважень між органами державної влади.

Однак на сучасному етапі розвитку української держави актуальним є питання вирішення проблеми політичних конфліктів, тобто швидкого їх врегулювання. Тому подолання політичних конфліктів повинно супроводжуватися подальшим задоволенням інтересів конфліктуючих сторін та отриманням прогресивного результату для всього суспільства після конфліктних ситуацій.

Отже, слід зазначити, що лише справді розвинена, демократична країна та правова держава повинна мати численний набір ефективних методів врегулювання конфліктів між законодавчою та виконавчою владою без використання фізичного насилля, дискримінації, відкидання проблеми та інших факторів, які здатні лише поглиблювати протистояння. Здатність врегульовувати конфлікти – це також ознака розвиненої соціальної свідомості, яка може скеровувати суспільство на цивілізований захист своїх інтересів, а владу – до швидкого, але демократичного вирішення суспільних проблем.

Джерела та література:

1. Бандурка А.М. (1997), Конфликтология, Харьков: Ун-т внутрен. дел, 196 с.
2. Ващенко І.В. (2002), Конфлікти: сучасний стан, проблеми

та напрями їх вирішення в органах внутрішніх справ, Харків: ОВС, 256 с.

3. Гуменюк Л.Й. (2015), Соціальна конфліктологія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 564. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/445/1/%D0%93%D1%83.pdf>

4. Довгань Н. (2004), Технології врегулювання конфліктів у державному управлінні, Київ: Вид-во НАДУ, С. 148-149.

5. Допомога при народженні дитини (2001–2008). URL: http://zakona.net.ua/links12_5.htm

6. Здравомыслов А.Г. (1996), Социология конфликта: учеб. пособие, Москва: АспектПресс, 317 с.

7. Кравченко О.П. (2004), Погляд конфліктолога на онтосинтез конфлікту, Соціологічні дослідження, № 9, С. 103-112.

182 — 8. Офіс Президента України (офіційне інтернет-представництво). 2007. Указ Президента України «Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України» № 264/2007 від 2 квітня 2007. URL: <https://web.archive.org/web/20070405190057/http://www.president.gov.ua/documents/5961.html>

9. Салієнко О.О. (2015), Природа та причини конфліктів між законодавчою та виконавчою владою в Україні, Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, № 1, С. 94-100.

10. Українська правда, (2008), Регіони не змогли відправити Тимошенко у відставку. URL: https://www.pravda.com.ua/news_print/2008/7/11/78676.htm

11. Українська правда. 2008. Скандальний брифінг Тимошенко: Президент покриває і заробляє на валютних спекуляціях. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2008/12/18/3642740>

12. Українська правда. 2009. Тимошенко: всупереч президенту, ВР і опозиції ми не допустили дефолту. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/timoshenko-vsuperech-prezidentu-vr-i-opozitsiyi-mi-ne-dopustili-defoltu.html>

13. Українська правда. 2009. Ющенко і Тимошенко почубилися на РНБО, як кішка з собакою. URL: https://www.pravda.com.ua/articles/2009/02/10/37_24698/

14. Украинская правда. 2005. Тимошенко може реприватизувати до 3000 підприємств, які покривав Кучма і Ко. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2005/02/16/4385734/>

15. Федчун Н.О. (2009), Конфлікти в діяльності органів місцевого самоврядування: причини, шляхи розв'язання та прогнозування: автореф. дис. канд. наук з держ. упр., Київ: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 20 с.

16. BBC UKRAINIAN.com. 2005. Ющенко: Тимошенко зловживала посадою. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/domestic/story/2005/09/printable/050913_yushchenko_ap.shtml

17. MegaLib.com.ua. 2013-2020. Взаємодія законодавчої, виконавчої гілок влади та референдуму в системі народовладдя. URL: http://megalib.com.ua/content/1295_Vzaemodiya_zakonodavchoi_vikonavchoi_gilok_vladi_ta_referendymy_v_sistemi_narodovladdya.html

18. MediaPORT. 2005. За рік (червень до червня) номінальна зарплата в Україні зросла майже на 40%. URL: http://www.mediaport.ua/news/ukraine/25700/za_god_nominalnaya_zarplata_v_ukraine_vyiroslo_pochti_na_40

183

References:

1. Bandurka A.M. (1997), *Konfliktologiya*, Kharkov: Un-t vnutren. del, 196 s.

2. Vashchenko I.V. (2002), *Konflikty: suchasnyi stan, problemy ta napriamy yikh vyryshennia v orhanakh vnutrishnikh sprav*, Kharkiv: OVS, 256 s.

3. Humeniuk L.I., 2015. *Sotsialna konfliktologhiia*. Lviv: Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. 564. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/445/1/%D0%93%D1%83%.pdf>

4. Dovhan N. (2004), *Tekhnologii vrehuliuvannia konfliktiv u derzhavnomu upravlinni*, Kyiv: Vyd-vo NADU, S. 148-149.

5. *Dopomoha pry narodzhenni dytyny (2001–2008)*. URL: http://zakona.net.ua/links12_5.htm

6. Zdravomyслов А.Н. (1996), *Sotsyologhiia konfliktka: ucheb. posobye*, Moskva: AspektPress, 317 s.

7. Kravchenko O.P. (2004), *Pohliad konfliktoloha na ontosyntezy konfliktu, Sotsiolohichni doslidzhennia*, № 9, S. 103-112.

8. Ofis Prezydenta Ukrainy (ofitsiine internet-predstavnytstvo). 2007. *Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro dostrokovye prypynennia povnovazhen Verkhovnoi Rady Ukrainy» № 264/2007 vid 2 kvitnia 2007*. URL: <https://>

web.archive.org/web/20070405190057/http://www.president.gov.ua/documents/5961.html

9. Saliienko O.O. (2015), Pryroda ta prychny konfliktiv mizh zakonodavchoiu ta vykonavchoiu vladoiu v Ukraini, Visn. Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, № 1, S. 94-100.

10. Ukrainska pravda. 2008. Rehiony ne zmozhly vidpravty Tymoshenko u vidstavku. URL: https://www.pravda.com.ua/news_print/2008/7/11/78676.htm

11. Ukrainska pravda. 2008. Skandalnyi bryfinh Tymoshenko: Prezydent pokryvaie i zarobliaie na valiutnykh spekulatsiiakh. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2008/12/18/3642740>

12. Ukrainska pravda. 2009. Tymoshenko: vsuperech prezidentu, VR i opozytzii my ne dopustyly defoltu. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/tymoshenko-vsuperech-prezidentu-vr-i-opozytzii-mi-ne-dopustili-defoltu.html>

184 — 13. Ukrainska pravda. 2009. Yushchenko i Tymoshenko pochubylisia na RNBO, yak kishka z sobakoiu. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2009/02/10/3724698/>

14. Ukraynskaia pravda. 2005. Tymoshenko mozhe reprivatyzuvaty do 3000 pidpriemstv, yaki pokryvav Kuchma i Ko. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2005/02/16/4385734/>

15. Fedchun N.O. (2009), Konflikty v diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: prychny, shliakhy rozviazannia ta prohnozuvannia: avtoref. dys. kand. nauk z derzh. upr., Kyiv: Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, 20 s.

16. BBC UKRAINIAN.com. 2005. Yushchenko: Tymoshenko zlovzhyvala posadoiu. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/domestic/story/2005/09/printable/050913_yushchenko_ap.shtml

17. MegaLib.com.ua. 2013-2020. Vzaiemodiia zakonodavchoi, vykonavchoi hilok vlady ta referendumu v systemi narodovladdia. URL: http://megalib.com.ua/content/1295_Vzaemodiya_zakonodavchoi_vikonavchoi_gilok_vladi_ta_referendymy_v_sistemi_narodovladdya.html

18. MediaPORT. 2005. Za rik (cherven do chervnia) nominalna zarplata v Ukraini zrosla maizhe na 40%. URL: http://www.mediaport.ua/news/ukraine/25700/za_god_nominalnaya_zarplata_v_ukraine_vyiroslo_pochti_na_40